

105 SNIN ILU

Tlett snin biss wara li giet iffurmata l-Banda Sant'Andrija jgħifieri fis-sena 1886, sehnew żewġ avvenimenti sbieħ hafna għas-Socjeta.

Mela, kif nafu, hekk kif twaqfet is-Socjeta Filarmonika Sant'Andrija taht presidenza tas-Sur Giuseppe Micallef, gie magħżul bhala surmast tal-Banda l-Band Sergeant tal-R.M.F. Tumaso Galea. Ninsabu certi li fl-1884 ezattament fit-30 ta' Novembru l-Banda għamlet programm fl-okkazjoni tal-festa ta' Sant'Andrija taht id-direzzjoni ta' dan is-Surmast bravu. F'dak iż-żmien, Mro. Tumaso Galea kien ukoll surmast direttur tas-Socjeta Filarmonika di Birkirkara, u kien magħruf hafna għat-tagħlim u għall-arrangamenti muzikali tiegħu.

Is-Sur Giuseppe Micallef
- il-fundatur ta' l-għaqda.

Mro. Tumaso Galea
- L-ewwel surmast

Fl-1886, fil-gazzetta "Malta' ta' l-4 ta' Dicembru f'paġna 2 nsibu miktub li għall-festa ta' dik is-sena l-Banda Sant'Andrija daqqet Innu "Al Martire Sant'Andrea Appostolo" fuq versi ta' wieħed mhux magħruf u muzikat mis-surmast tagħha Mr. Tumaso Galea. Il-gazzetta tkompli tgħid li dan l-innu kien ferm applawdit min-nies preżenti. Hekk naraw kif kważi mill-bidu nett il-Banda Sant'Andrija, kellha rabta kbira ma' dan l-appostlu u dan hu konfermat b'dan l-ewwel innu tagħha. Il-partitura oriġinali ta' dan l-innu li hi fl-arkivji tas-socjetà u fuq il-partijiet hemm l-ismijiet ta' l-ewwel bandisti li daqqew. Dan l-istess innu kien reġa' ndaqqq fil-festi centinarji li saru mill-Banda tagħna fl-1983.

F'dik l-istess sena jiġifieri fl-1886, fil-festa kienet iżżanznet ukoll l-istatwa ta' Malta Gweriera u dan sehħ wara li s-soci xtaqu li jkollhom statwa li tkun tista' tinrama fil-pjazza għall-festa.

Inno 1mo
Al Martire Sant'Andrea Appostolo

Inno 2do
Al Martire Sant'Andrea Appostolo

Uhud mis-soċi xtaqu li ssir l-istatwa ta' Santa Maximila peress li din kellha konnessjoni mal-martirju ta' Sant'Andrija u oħrajn xtaqu statwa ta' Malta bħalma kien qiegħed isir f'postijiet oħra. Għaldaqstant kienet saret Laqgħa għas-soċi kollha u fiha ġew ipprezentati żewġ abbozzi, wieħed ta' Malta u l-ieħor ta' Santa Maximila. Il-maġġoranza għażlu 'l Malta u giet ordnata l-istatwa ta' Malta għand l-istatwarju Karlu Darmanin. 'Il quddiem l-istatwa ta' Santa Maximila saret xort waħda bi flus li ħarġu xi membri. L-istatwa ta' Santa Maximila għadha sal-lum tintrama fi Triq il-Karmnu fil-festa ta' Sant'Andrija. Il-pedestall għall-istatwa ta' Malta nħadem minn żewġ membri tas-Socjetà, l-imghallmin Ġan Patist Cremona u P. Zammit fuq disinn ta' soċju ieħor li għamel isem għall-hila tiegħu, il-Perit Indri Vassallo. Il-ġbir għal din l-istatwa sar mill-istudenti Giacomo Baldacchino u Francesco Schembri. Fil-festa ta' Sant'Andrija ta' l-1886 l-istatwa ta' Malta intramat fuq pedestall b'żewġ pilandri quddiem il-pedestall. Din l-istatwa kienet baqgħet tintrama fuq il-pedestall tagħha fil-festa ta' Sant'Andrija sas-sena 1979 meta flokha saret l-istatwa ta' Sant'Andrija.

Iżda f'dik l-istess sena s-Socjetà kellha granet ta' niket ukoll meta fil-21 ta' Mejju 1886, tilfet il-fundatur u l-ewwel President tagħha, s-Sur Giuseppe Micallef.

**L-istatwa
ta' Malta
fuq il-kolonna.**